

กำเนิดขบวนการนักศึกษา

ทศวรรษ ๒๔๕๐ การรวมกลุ่มของนักศึกษา มธก. และ ความผูกพันของพวกเขากับมหาวิทยาลัยแน่นแฟ้นมากขึ้น กว่าในยุคสมัยแรก นักศึกษาได้ผลักดันให้มี **คณะกรรมการนักศึกษา** เป็นตัวแทนของตนเอง มีหนังสือ **ธรรมจักร** เป็นเวทีสะท้อนความคิดอ่านของคนรุ่นใหม่ ขบวนการนักศึกษายุคแรกได้เติบโตขึ้นในเร็ว มธก.

ในรุ่นแรกๆ การรวมกลุ่มของนักศึกษา มธก. เป็นไปอย่างเบาบาง เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้เข้ามาฟังการบรรยายใน มหาวิทยาลัยสมำเสมอ ส่วนใหญ่เพียงแต่ซื้อตำราไปอ่านเอง ทาง ฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยต้องเป็นฝ่ายผลักดันให้นักศึกษาได้ใช้ ชีวิตและทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมาตรการหนึ่งคือ การจัดตั้งแผนก สโมสรมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองขึ้นในปี ๒๔๕๔ ซึ่งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยยังเป็นผู้ดำเนินงานของสโมสร กิจกรรมของสโมสรยุคแรกมุ่งเน้นด้านกีฬาและการบันเทิงเพื่อความ กลมเกลียวเป็นหลัก

ต่อมานักศึกษาที่เข้ามาเรียนเป็นประจำมีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ พวกเขาทำกิจกรรมร่วมกันตลอดทั้งปี ประกอบกับนักศึกษาจำนวน มากก็ก้าวขึ้นมาจากนักเรียน ต. มธก. ซึ่งใช้ชีวิตร่วมกันมาก่อนแล้ว ดังนั้น ความผูกพันภายในหมู่มีนักศึกษาและระหว่างนักศึกษากับ มธก. จึงเริ่มแน่นแฟ้นกว่าเดิม เมื่อเข้าสู่ทศวรรษ ๒๔๕๐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังการรัฐประหาร พ.ศ. ๒๔๕๐ และการถูกยึด มหาวิทยาลัยใน พ.ศ. ๒๔๕๒ ความรู้สึกที่ว่า มธก. ถูกกระทำจาก การเมืองภายนอกหลายต่อหลายครั้ง ก็ได้กระตุ้นให้นักศึกษาสามัคคี กันและตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น

ถึง พ.ศ. ๒๔๕๑ นักศึกษา มธก. กลุ่มหนึ่งนำโดยนายลี้ละล่อง บูรณาค และนายประจวบ อ้นพะเสวด ได้เคลื่อนไหวเรียกร้องให้ นักศึกษาเข้าไปมีส่วนในการบริหารงานกิจการของแผนกสโมสร และ ยกร่างระเบียบการสโมสรขึ้นใหม่ ตามระเบียบดังกล่าวกำหนดให้ นักศึกษาชั้นปีต่างๆ เลือกตัวแทนของตนเองขึ้นเป็นคณะกรรมการ นักศึกษา เพื่อให้ปกครองกันเองและบริหารงานแผนกสโมสรของ มหาวิทยาลัยร่วมกับฝ่ายบริหาร นอกจากนี้คณะกรรมการนักศึกษายังได้จัดทำหนังสือ **ธรรมจักร (๒๔๕๑-๕๔)** ขึ้นเป็นเวทีสะท้อน ความคิดของพวกเขาด้วย

นับจากนั้น นักศึกษา มธก. ก็มีบทบาทมากขึ้น เติบโตเป็น ขบวนการนักศึกษายุคแรก ซึ่งมีพลังผลักดันทางการเมืองไม่น้อย

